ปัญหาของสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นอุปสรรคต่อการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Accounting Information Problems which are The Obstacles to SMEs Financing

อมรา ติรศรีวัฒน์
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
E-mail: amara_trs@hotmail.com

บทคัดย่อ

ปัญหาของสารสนเทศทางการบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ไม่สะท้อนความถูกต้อง ครบถ้วน เที่ยงธรรม และสามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้ การไม่จัดทำบัญชี การจัดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชี และหลักปฏิบัติที่ยอมรับในสากล การขาดระบบบัญชี ขาดระบบการควบคุมกำกับดูแลที่ดี ไม่ได้ใช้บัญชีธนาคารเป็นเครื่องมือในการควบคุมระบบการเงินของกิจการ การทำรายการค้าโดยไม่ผ่านบัญชีธนาคารให้ครบทุกรายการ ตลอดจนการจัดทำและนำเสนองบการเงินที่ไม่น่าเชื่อถือ ปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการใช้สารสนเทศในการประเมินความเสี่ยงเพื่อวิเคราะห์สินเชื่อ หากธนาคารหรือสถาบันการเงินได้รับสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียมกับความเป็นจริงย่อมส่งผลต่อการอนุมัติสินเชื่อที่ไม่เหมาะสมทั้งจำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย การค้ำประกันและระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักจะได้รับอนุมัติสินเชื่อในวงเงินที่ต่ำ อัตราดอกเบี้ยสูง มูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันสูงและระยะเวลาคืนเงินกู้สั้นกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากการให้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีที่ด้อยคุณภาพจึงเป็นเหตุที่สำคัญต่อการตัดสินใจอนุมัติสินเชื่อที่ไม่เป็นธรรมของธนาคาร

คำสำคัญ : วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การให้สินเชื่อ ปัญหาทางการบัญชี

Abstract

The Accounting problems that are the obstacle of Small and Medium Enterprises (SMEs) financing are unqualified accounting information which is untrue, unfair, and non-verifiable; no accounting record; of no compliance with accounting standards and international accepted principles; lack of good accounting information system and good corporative governance; not open business bank account which is used as a tool for controlling over business cash and financial system; and unreliable financial statements. These problems affect the risk assessments that are used by credit analysts to analyze for granting loan to SMEs. Asymmetry of accounting and financing information provided by SMEs affect bank decision for lending in the adverse selection, not only amount of loan but also interest rate, collateral, and terms. SMEs are granted loan in the smaller amount with higher interest rate, larger amount of collateral and shorter term for repayment of loan when compared with the lending to big firms. The low quality of accounting information is the main cause that leads to the moral hazard in bank lending decision.

Keywords: Small and Medium Enterprises –SMEs, Financing or Lending, Accounting Problems

บทนำ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises--SMEs) ในประเทศไทย มีจำนวน 2,896,106 ราย จากจำนวนผู้ประกอบการทั้งสิ้น 2,900,759 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.8 ก่อให้เกิดการจ้างงานกว่า 8.9 ล้านคน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม,การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและมาตรการการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2554)) ซึ่งสามารถสร้างรายได้อันเป็นส่วนประกอบสำคัญของผลผลิตมวลรวมของประเทศ (Gross Domestic Product--GDP) ในปี พ.ศ.2553 มูลค่าของรายได้จากผู้ประกอบการ SMEs คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30ของ GDP ของประเทศ ซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วมีสัดส่วน GDP ของ SMEs ถึงร้อยละ 50-60 ดังนั้นผลประกอบการของธุรกิจ SMEsไทยมีบทบาทที่สำคัญอันเป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญเติบโตของสภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ การส่งเสริม สนับสนุน สร้างความแข็งแกร่งให้ SMEsสามารถดำเนินงานอยู่รอด และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง จะนำไปสู่ความยั่งยืนทางธุรกิจและที่สำคัญจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้ทัดเทียมนานาประเทศ

องค์ประกอบสำคัญในการสร้างความแข็งแกร่งของธุรกิจ SMEs ไปสู่ความยั่งยืน ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารทางการเงิน ได้แก่ (1)การเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือความสามารถในการจัดหาเงินทุน (Sarapaivanich N., and Kotey, B.,2006.) ซึ่งแหล่งการจัดหาเงินทุนที่สำคัญมีสองแหล่ง คือ การจัดหาเงินโดยการก่อหนี้และการจัดหาเงินจากส่วนของเจ้าของ เจ้าของธุรกิจSMEs ไทยมีเงินทุนของตนเองน้อย (โครงการกู้ยืมจากธนาคารมีข้อกำหนดเงินทุนของเจ้าของขั้นต่ำ ร้อยละ20 ของเงินลงทุนทั้งหมด) จึงมักจัดหาเงินทุนของธุรกิจโดยการก่อหนี้ ซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ของเงินทุน (2) การบริหารจัดการทางการเงินที่ดีที่ใช้ในการหมุนเวียนในธุรกิจ (McMahon, R.,1995.) และ(3) การบริหารจัดการการเงินเพื่อการขยายธุรกิจ (McMahon, R.,2005.) ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่วนใหญ่เผชิญอยู่ คือ การขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การขาดสภาพคล่องที่นำเงินมาใช้หมุนเวียน และความไม่เพียงพอของเงินทุนที่จะใช้ในการขยายกิจการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ปัญหาเหล่านี้แสดงถึงการบริหารจัดการทางการเงินที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ สาเหตุที่สำคัญมาจากความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลทางบัญชี การขาดประสิทธิภาพของการใช้ข้อมูลทางบัญชีและการจัดทำข้อมูลทางบัญชีที่ยากต่อการนำมาใช้ประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนในอนาคตของธุรกิจ (World Bank, 1978) ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประเมินสถานะทางการเงิน การบริหารจัดการทางการเงิน ธนาคารไม่ให้เงินกู้ยืมแก่ผู้ประกอบการ SMEs หรือให้ไม่เพียงพอ หรือให้ไม่ทันเวลา ส่งผลให้ต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง การประกันด้วยหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าสูง หรือไปใช้การกู้ยืมเงินนอกระบบที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยที่สูงมากขึ้น ดังนั้นการให้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลต่อการวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อการประเมินในการอนุมัติเงินกู้ยืมของธนาคาร และส่งผลต่อผู้ประกอบการ SMEs ในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อบริหารทางการเงินให้มีสภาพคล่อง มีศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อความอยู่รอด และการพัฒนาที่ยั่งยืน

การอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs

ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การวิเคราะห์สินเชื่อ และการตัดสินใจจัดสรรสินเชื่อและกำหนดข้อตกลงของการให้สินเชื่อ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีหลักเกณฑ์ในการอนุมัติสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs (พระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545, มาตรา 38)พิจารณาข้อกำหนด ประกอบด้วย1)ลักษณะของผู้กู้ 2) วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน 3) ระยะเวลาการชำระเงินกู้ 4) จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ 5) การให้มีหรือยกเว้นหลักประกันเงินกู้ 6) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ 7) การชำระเงินกู้ และ8) เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวสอดคล้องกับเทคนิควิธีการอนุมัติสินเชื่อแก่

ผู้ประกอบการ SMEs ของ Altman and Saunders (1998) ที่ใช้หลักการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญตามเงื่อนไข 5C's และ 4P's

การประเมินความเสี่ยงเพื่อวิเคราะห์สินเชื่อ 3วิธี ของ Altman and Saunders (Altman and Saunders, 1998)

1.การวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ (Subjective Analysis or Expertise Analysis) ใช้หลักการวิเคราะห์ 5C's และ 4P's เป็นเครื่องมือหลัก โดย 5C's ประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือของผู้กู้ (Character) ความเพียงพอของเงินทุน (Capital) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) หลักประกัน (Collateral) และภาวะธุรกิจ (Condition) และ4P'sประกอบด้วย วัตถุประสงค์ (Purpose) การชำระคืน (Payment) การป้องกันการเสี่ยง (Protection) และผู้ขอกู้ (People)

(1)ความน่าเชื่อถือของผู้กู้ (Character) หมายถึงความซื่อสัตย์สุจริตชื่อเสียงความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอกู้

(2)ความเพียงพอของเงินทุน (Capital) หมายถึงเงินทุนในธุรกิจของผู้ขอกู้มีแหล่งที่มาจากส่วนของเจ้าของ ที่สามารถจัดหามาได้เพียงพอในการดำเนินธุรกิจ ผู้ให้สินเชื่อจะต้องพิจารณาว่าผู้ขอกู้มีเงินทุนในธุรกิจของตัวเองมากน้อยเพียงใด เพราะถ้าเกิดความเสียหายขึ้นผลเสียหายนั้นผู้ลงทุนจะต้องรับผิดชอบก่อน นักวิเคราะห์สินเชื่อต้องพิจารณาอัตราส่วนระหว่างหนี้สินกับทุนของกิจการ กิจการจะต้องมีเงินทุนของตัวเองบ้างพอสมควร

(3)ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) หมายถึงความสามารถในการชำระคืนหนี้โดยปกติเงินที่จะนำมาชำระหนี้ควรเป็นเงินรับสุทธิจากการดำเนินงาน หากผู้ประกอบการมีความสามารถสูงในการดำเนินงานก็จะมีความสามารถในการชำระหนี้สูง

(4)หลักประกัน (Collateral) หมายถึงการค้ำประกันการกู้ยืมโดยใช้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร และการค้ำประกันส่วนบุคคล การค้ำประกันจะช่วยลดความเสี่ยงของธนาคาร

(5) ภาวะธุรกิจ (Conditions) หมายถึง สภาวการณ์หรือบรรยากาศธุรกิจที่ให้ผลดีแก่การค้า ได้แก่นโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนอุตสาหกรรม ความต้องการด้านการตลาดหรือลูกค้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

(6) วัตถุประสงค์ (Purpose) หมายถึง วัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ การพิจารณาถึงวงเงินที่ขอสินเชื่อ ชนิดของเครดิตที่ต้องการ เครดิตที่ได้จะนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือเป็นการลงทุนในทรัพย์สินถาวร โดยจะพิจารณาถึงเครื่องชี้ที่จะบ่งบอกถึงว่าเครดิตที่ขอกู้อาจจะถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่

(7) การชำระคืน (Payment) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอเครดิตจะสามารถทำได้ตามเงื่อนไขสัญญาที่ตกลงกันหรือไม่ ระยะเวลาที่ขอมาสั้นหรือยาวไปและควรจะแก้ไขหรือไม่ การชำระคืนจะทยอยชำระเป็นงวดๆหรือครั้งเดียว

(8) การป้องกันการเสี่ยง (Protection) หมายถึงความเสี่ยงที่ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ ถ้าธุรกิจมีความเสี่ยงสูงธนาคารจะต้องดูคุณภาพของทรัพย์สินที่เอาประกันว่ามูลค่าจากการขายทอดตลาดจะพอคุ้มค่ากับหนี้ของธนาคารหรือไม่

(9) ผู้ขอกู้ (People) หมายถึงผู้กู้ที่เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่ประกอบไปด้วยผู้ถือหุ้นร่วมกันก่อตั้งกิจการธุรกิจ มีการควบคุมดูแลและบริหารงานด้วยคณะกรรมการบริหาร ที่ประกอบไปด้วยผู้บริหาร หรือนักธุรกิจที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพต่าง ๆ เข้ามาทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ตัวลูกค้าผู้ขอกู้รวมถึงคุณสมบัติที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของธุรกิจทั้งในระยะสั้น และระยะยาวเช่น ระดับการศึกษา ความรู้ประสบการณ์ การตัดสินใจ ความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ การจัดโครงสร้างองค์กร การแข่งขัน และการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอก

ธนาคารให้เงินกู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อใช้ลงทุนในโครงการที่ต้องอิงรายได้และกระแสเงินสดในอนาคตที่จะนำมาชำระหนี้คืนให้กับธนาคาร ผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการบริหารการเงินที่ดี บริหารธุรกิจที่ฉลาดนำพาธุรกิจให้อยู่รอดและสามารถ

ยืนหยัดอยู่ได้ในระยะยาว เป็นคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่ธนาคารต้องการให้การสนับสนุนให้เติบโตในปัจจุบันภาครัฐให้การช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs โดยมีการให้กู้แบบ Fast Tract ซึ่งเป็นมาตรการที่พิจารณาอนุมัติเงินกู้จาก ยอดขาย หลักทรัพย์ และกระแสเงินสดย้อนหลังเพียงปีเดียว(พงษ์ศักดิ์ อัสสกุล, 2555) ซึ่งมาตรการดังกล่าวอิงตามรายได้ สินทรัพย์และกระแสเงินสด

2.การวิเคราะห์ระบบคะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring System Analysis) การให้น้ำหนักกับอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ เช่น อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม อัตราส่วนของรายได้ต่อสินทรัพย์ อัตราเติบโตของรายได้ อัตราเติบโตของสินทรัพย์ เป็นต้น โดยใช้เครื่องมือทางสถิติในรูปแบบจำลองประเภทต่าง ๆ เข้ามาช่วย เช่น แบบจำลองความเป็นไปได้แบบเส้นตรง (Linear probability model) แบบจำลองลอจิท (Logit model) แบบจำลองโพรบิท (Probit model) และแบบจำลองการวิเคราะห์แบบแบ่งแยก (Discriminant analysis model)

3 การวิเคราะห์แบบจำลองตลาดทุน (Capital Market Model Analysis) เกี่ยวข้องกับการประเมินความเป็นไปได้ของการผิดนัดชำระและการล้มละลาย ไม่ว่าจะใช้แนวทางใดในการประเมินความเสี่ยง การประเมินที่ถูกต้องใกล้เคียงย่อมขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ธนาคารได้รับจากผู้กู้หรือการรวบรวมข้อมูลของผู้กู้จากระบบของการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด ซึ่งสามารถแยกความเสี่ยงของสินเชื่อได้เป็น 2 ประเภท คือ ความเสี่ยงสินเชื่อทางตรง (Direct Credit Risk) ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่ประเมินจากข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Information) จากงบการเงินและส่งผลโดยตรงต่อโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้ และความเสี่ยงสินเชื่อทางอ้อม (Indirect Credit Risk) เช่น ขนาดกิจการ อายุกิจการ รูปแบบกิจการ โดยกิจการที่มีขนาดใหญ่กว่า อายุนานกว่า กิจการที่เป็นนิติบุคคลจะมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือกว่า และมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า ส่งผลให้ความเสี่ยงของกิจการในสายตาของธนาคารลดลง

ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงสินเชื่อทางตรงธนาคารต้องอาศัยข้อมูลทางการบัญชีเป็นหลักใหญ่

เทคนิคการวิเคราะห์สินเชื่อและปัญหาในการอนุมัติสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการSMEs ของสถาบันการเงิน

การวิเคราะห์สินเชื่อที่นิยมนำมาใช้ในทางปฏิบัติประกอบด้วยเทคนิควิธีการอนุมัติสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs (Lending technologies and the supply of SME credit) รวม 4 วิธี (Berger and Udell, 2004) ได้แก่

1. การให้สินเชื่อโดยอิงจากวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Lending)

2. การให้สินเชื่อโดยอิงจากวิเคราะห์ทรัพย์สิน (Asset-Based Lending)

3. การให้สินเชื่อโดยการประเมินคะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring) และ

4. การให้สินเชื่อโดยอิงความสัมพันธ์ (Relationship Lending)

การให้สินเชื่อจากการวิเคราะห์แต่ละวิธีมีการนำมาใช้ให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้กู้และลักษณะของสถาบันการเงิน โดย 3 วิธีแรกมักถูกอ้างอิงกับการให้สินเชื่อแบบเฉพาะครั้ง (Transaction-based lending) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อจากข้อมูลที่มีเอกสารหลักฐาน (Hard information) เป็นข้อมูลที่รวบรวมช่วงเวลาที่จะให้สินเชื่อ โดยไม่ให้ความสนใจกับข้อมูลที่ไม่มีเอกสาร (Soft information) ซึ่งรวบรวมได้จากช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ติดต่อกัน ซึ่งตรงข้ามกับวิธีที่ 4 จะอิงกับข้อมูลที่ไม่มีเอกสาร ดูจากความสัมพันธ์และการติดต่อที่มีมาแต่เดิม มักจะเป็นวิธีที่ประยุกต์กับธนาคารสาขาในท้องถิ่นกับผู้ประกอบการที่มีการทำธุรกิจในท้องถิ่นมานาน

การวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Statement Lending) จะให้ความสำคัญมากกับการประเมินข้อมูลที่ได้จากงบการเงินของกิจการ การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อและเงื่อนไขของสินเชื่อจะอยู่บนพื้นฐานของความแข็งแกร่ง ความมั่นคงทางการเงิน และผลการดำเนินงาน จากงบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุนเป็นหลัก การให้สินเชื่อโดยการวิเคราะห์งบการเงินจึงเหมาะสมกับกิจการที่มีการดำเนินงานโปร่งใสและตรวจสอบได้จากงบการเงินที่ผ่านการรับรองจากผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต

สำหรับการพิจารณาสินเชื่อโดยอิงกับทรัพย์สิน (Asset-Based Lending) การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักประกันเป็นหลักการให้สินเชื่อแบบนี้จะต้องพึ่งพาการตรวจสอบสอบสูงและมีค่าใช้จ่ายสูง การให้สินเชื่อแบบนี้เหมาะกับกิจการขนาดเล็ก แต่ต้องเป็นกิจการที่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะใช้เป็นหลักประกันส่วนการประเมินคะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring) เป็นการพิจารณาความเสี่ยงโดยการใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้กับสินเชื่ออุปโภคบริโภค (Consumer Loan) เทคนิคนี้ยังคงใช้ข้อมูลของงบการเงินและให้น้ำหนักกับส่วนของข้อมูลทางการเงินและประวัติของเจ้าของกิจการเนื่องจากความน่าเชื่อถือของกิจการมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความน่าเชื่อถือของเจ้าของกิจการ (Feldman, 1997; Mester, 1997)

ดังนั้นในการประเมินความเสี่ยงเพื่อการอนุมัติสินเชื่อโดยใช้เทคนิคใดๆ ก็ตามมีความจำเป็นต้องได้ข้อมูลทางการเงิน ทางบัญชีที่ถูกนำเสนอในงบการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีความถูกต้อง เพื่อผู้วิเคราะห์สินเชื่อจะสามารถวิเคราะห์และตัดสินใจอนุมัติที่ไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงและสมควรให้การสนับสนุน

ปัญหาในการอนุมัติสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการSMEs ของสถาบันการเงิน

ปัญหาหลักในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินให้กับผู้ประกอบการ SMEsไทยปัจจุบัน มีอยู่ 4 ประเด็น คือ (1)วงเงินในการปล่อยสินเชื่อ (2) ระยะเวลาในการอนุมัติ (3)เงื่อนไขในการปล่อยสินเชื่อและ (4)ความคิดของผู้มีอำนาจในการอนุมัติ หากบกพร่องหรือปล่อยสินเชื่อแบบผ่อนปรนอาจมีความผิดได้ (นายพงษ์ศักดิ์ อัสสกุล, 2555) ซึ่งสาเหตุของปัญหาเกิดจากข้อมูลทางบัญชีที่ได้จากผู้ขอสินเชื่อไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับความจริงอันเป็นประเด็นของความเหลี่ยมล้ำของสารสนเทศ (Asymmetry of Information) ระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ จึงทำให้การตัดสินใจของการอนุมัติสินเชื่อเกิดความบกพร่องเลือกปฏิบัติหรือเลือกในทางที่ผิด (Adverse Selection)ตามสารสนเทศที่ได้รับ ซึ่งทำให้เกิดการมีใจที่ไม่เป็นธรรม (Moral Hazard)ซึ่งกระทบต่อการจัดสรรให้สินเชื่อในด้านวงเงิน อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา และเงื่อนไขที่ไม่เหมาะสม

วิธีจัดสรรสินเชื่อของธนาคาร (Credit Rationing) โดยการควบคุมปริมาณสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยไม่ให้สูงเกินไป ซึ่งStiglitz and Weiss (1981, pp. 395-402) ได้อธิบายพฤติกรรมการให้สินเชื่อว่าเป็นผลมาจากความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Asymmetry of Information) ทั้งนี้เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นถึงระดับหนึ่ง ผลตอบแทนของธนาคารอาจจะลดลง เนื่องจากปัญหาการเลือกที่ผิด (Adverse Selection) และปัญหาไร้จรรยาบรรณ (Moral Hazard)

ความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Asymmetry of information) ธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อมูลที่น้อยกว่ากิจการขนาดใหญ่ เนื่องจากกิจการSMEsไม่มีการจัดทำบัญชี หรือทำไม่ครบถ้วน ยังไม่มีระบบบัญชีที่ดี งบการเงินไม่ได้ผ่านการตรวจสอบที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ และส่วนใหญ่ไม่มีรายการค้าที่ทำธุรกรรมผ่านบัญชีธนาคาร หรือทำบ้างบางรายการ ส่งผลต่อความโปร่งใสความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลทางการเงิน ดังนั้นโอกาสที่ธุรกิจ SMEs จะไม่ได้รับสินเชื่อจึงสูงกว่าธุรกิจ ขนาดใหญ่

ปัญหาการเลือกที่ผิด (Adverse selection) เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการอนุมัติสินเชื่อ โดยผู้กู้ที่มีความเสี่ยงสูงจะยอมรับอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าผู้กู้ที่มีความเสี่ยงต่ำ ดังนั้น หากธนาคารขึ้นอัตราดอกเบี้ยเมื่อมีความต้องการสินเชื่อสูง ธนาคารอาจจะได้เฉพาะผู้กู้ที่มีความเสี่ยงสูง และทำให้ผลตอบแทนในระยะยาวของธนาคารลดลง

ปัญหาไร้จรรยาบรรณ หรือการมีใจไม่เป็นธรรม (Moral hazard) เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการได้รับอนุมัติสินเชื่อแล้ว โดยผู้กู้ซึ่งได้รับสินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง มีโอกาสนำเงินไปลงทุนในโครงการที่มีความเสี่ยงสูงกว่าโครงการที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคาร โดยคาดหวังว่าโครงการที่มีความเสี่ยงสูงจะให้ผลตอบแทนที่สูงเพียงพอต่อการจ่ายอัตราดอกเบี้ยที่สูงให้กับธนาคารได้ ดังนั้น ในระยะยาวธนาคารอาจได้รับความเสียหายและผลตอบแทนลดลงจากผู้กู้ประเภทนี้

ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

การขาดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ดีส่งผลสำคัญต่อการปันส่วนของเงินทุน ในธุรกิจ SMEs ต้องมีการวางแผนเงินทุนที่มีอยู่อย่างจำกัดการกำหนดประมาณของการลงทุนที่ต่อเนื่องหลายปี ถ้าบริษัทลงทุนมากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานส่วนอื่น ในทางตรงข้ามถ้ากิจการไม่ลงทุนอย่างเพียงพอในเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต อาจทำให้ไม่สามารถทำการแข่งขันได้ ส่งผลต่อการการขยายกิจการในอนาคต และสูญเสียส่วนแบ่งตลาดในปัจจุบัน นอกจากนี้การคาดคะเนที่ไม่ถูกต้องของการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ย่อมส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนในการดำเนินงาน การจัดทำงบประมาณเงินทุนที่ดีให้สอดคล้องกับการดำเนินงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับธุรกิจ SMEs ในทางปฏิบัติผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ใช้วิธีการกำหนดงบประมาณเงินทุนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดช่องทางของการเข้าสู่แหล่งเงินทุน (McMahon, R, 2005) ได้ง่ายขึ้น และเพื่อช่วยในการตัดสินใจด้านอื่นๆ จากสารสนเทศในรายงานทางการเงิน

มาตรการสินเชื่อจากภาครัฐ

ภาครัฐมีมาตรการสินเชื่อเพื่อการบรรเทาปัญหาการขาดสภาพคล่องของ SMEs โดยมีแหล่งเงินทุน 7 แห่งให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยาย โดยให้สินเชื่อค้ำประกัน ร่วมลงทุน ให้คำปรึกษาแนะนำหรือให้บริการที่จำเป็น(ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ออนไลน์, 2554) แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาที่สำคัญจากการปล่อยสินเชื่อของทางธนาคาร คือ การขาดหลักประกันที่ดีการกู้ยืมเงิน หลักเกณฑ์ของหลักทรัพย์ต่าง ๆ ในการให้สินเชื่อมีข้อจำกัดจำนวนมาก นอกจากนี้ ภาครัฐได้ออกมาตรการให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปล่อยสินเชื่อแบบเร่งด่วน (Fast Track) โดยเร่งการอนุมัติสินเชื่อของทุกธนาคาร ซึ่งเป็นนโยบายที่ดีและแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการแก้ปัญหาของภาครัฐ นอกจากนี้ยังมีระบบ PSA (Public Service Account) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ดีในการแยกวงเงิน และการกำกับดูแล แต่ก็ต้องดูแลเรื่องการผ่อนปรนกฎเกณฑ์ให้สะดวก กู้เงินได้ง่ายขึ้น

ปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านการตลาดและการแข่งขันมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านการเงินและการบัญชี กฎระเบียบและนโยบายของรัฐ บุคลากรและแรงงาน การบริหารและการจัดการ และการผลิตและเทคโนโลยี (สมชาย สกุลสุรรัตน์ การวิจัยเรื่อง 'ยุทธศาสตร์บูรณาการเพื่อพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐและเอกชน ในช่วงปี 2545 - 2550) นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านเทคโนโลยีการผลิต ปัญหาการเข้าถึงการส่งเสริมของรัฐ ปัญหาข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์กรภาครัฐและเอกชน ปัญหาข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล ความมั่นใจในสินค้าและบริการ ความหลากหลายของสินค้าในตลาด การแสวงหาแหล่งเงินทุน (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้างในสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเครือข่ายมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548: ออนไลน์)

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคด้านการตลาดและการแข่งขัน คือ ตลาดในประเทศหดตัว (กำลังซื้อลดลง) การแข่งขันจากผู้ประกอบการรายใหม่และธุรกิจเดียวกันจากต่างประเทศ

ปัจจัยที่เป็นปัญหาด้านการเงินและการบัญชี คือ ธนาคารไม่ปล่อยกู้ เนื่องจากขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน การติดต่อกับสถาบันการเงินซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยาก และการทำบัญชีไม่เป็นระบบ

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคด้านกฎระเบียบและนโยบายของรัฐบาล คือระบบภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เป็นระบบเดียวกันทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่เป็นธรรม เนื่องจากขีดความสามารถ

ในการแข่งขันของธุรกิจSMEs อยู่ในระดับต่ำกว่าผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ฐานะทางการเงินก็อยู่ในระดับที่อ่อนแอกว่า จึงควรได้รับการผ่อนปรนด้านภาษีเงินได้มากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ส่วนนโยบายของรัฐที่เป็นอุปสรรคสำคัญคือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบมีมาก แต่ขาดความเป็นเอกภาพ ต่างคนต่างทำ

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคด้านบุคลากรและแรงงาน คือ การเคลื่อนย้ายแรงงานในระดับสูงและขาดแคลนแรงงานทักษะ

ปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อการบริหารจัดการ คือ การบริหารงานแบบครอบครัว ไม่เป็นระบบ ความสามารถในการตอบสนองต่อลูกค้าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อมาลงทุนและเงินทุนหมุนเวียน คือไม่มีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบและขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้

ปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อการหาแหล่งเงินทุนสำหรับการขยายกิจการคือ ปัญหาเรื่องของเครดิตและการเขียนแผนธุรกิจที่ยังไม่ชัดเจน หลักทรัพย์เพื่อค้ำประกันไม่เพียงพอ ไม่มีการวางระบบบัญชี ไม่ได้เตรียมความพร้อมหรือให้ความสำคัญกับการจัดการระบบบัญชีของกิจการให้เป็นระเบียบถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทางการเงินได้

ความต้องการสินเชื่อผู้ประกอบการSMEs เพื่อการลงทุนเริ่มแรก เงินทุนหมุนเวียน เสริมสภาพคล่อง ปรับโครงสร้างหนี้ (Refinance) เพื่อลดภาระดอกเบี้ยและขยายการผลิตสินค้ามักมีอุปสรรคที่เป็นปัญหาทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่ขออนุมัติสินเชื่อไม่ได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากธนาคารได้อย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์ของทางธนาคารที่ได้ตั้งขึ้น สาเหตุที่สำคัญประกอบด้วยธุรกิจSMEsไม่มีความเข้มแข็งทางการเงินที่เพียงพอ หลักทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจต่างๆ ยังไม่มีจำนวนและมูลค่าที่มากพอที่จะนำมาเป็นหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน ปัญหาเรื่องเครดิตและมาตรฐานในการตรวจสอบ เนื่องจากสถาบันการเงินไม่เชื่อถือเอกสารทางการเงิน ความไม่ชัดเจนของระบบบัญชี ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนธุรกิจ การนำเงินที่กู้ยืมได้ไปใช้จ่ายผิดวัตถุประสงค์ อันนำไปสู่การสร้างความเสียหายไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้คืนได้

ความสำคัญของสารสนเทศทางบัญชีและรายงานทางการเงินกับผลกระทบต่อธุรกิจ SMEs

สาเหตุหลักที่ทำให้การขอสินเชื่อไม่ได้รับการอนุมัติเนื่องจากคุณสมบัติของผู้ขอกู้ไม่ผ่านเกณฑ์ตามการวิเคราะห์ 5C's และ 4P's ประกอบด้วย (1) ผู้ขอกู้ไม่มีระบบบัญชีที่ชัดเจนและแน่นอน (2) ผู้ขอกู้ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) เป้าหมายของโครงการไม่ชัดเจน (4) ผู้ขอกู้ขาดหลักประกัน (5) การขอกู้ขาดความเหมาะสม โครงสร้างของการลงทุนไม่เหมาะสม (6) ผู้ขอกู้ขาดข้อมูล (7) ผู้ขอกู้ขาดประสบการณ์ (8) อัตราส่วนการลงทุนไม่เหมาะสม (9) ผู้ขอกู้ขาดการชำระหนี้ และ(10) ผู้ขอกู้ขาดหลักฐานในการกู้

จากสาเหตุดังกล่าวพบว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากการขาดสารสนเทศทางการบัญชี ทั้งบัญชีการเงิน และบัญชีบริหาร ดังนั้นการแก้ไขให้ตรงประเด็นเพื่อการได้รับอนุมัติสินเชื่อ ควรมุ่งเน้นการมีระบบบัญชีที่เหมาะสมกับลักษณะของกิจการ โดยมีเอกสารหลักฐานบันทึกรายการค้า รวบรวมจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบง่ายต่อการสืบค้น มีการจัดทำตามมาตรฐานการการบัญชีและแนวปฏิบัติในอุตสาหกรรม การจัดทำและนำเสนอสารสนเทศทางการบัญชีและการเงินให้มีคุณภาพอันประกอบด้วย ความครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนการวางแผน การบริหารจัดการโดยมีระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่ดีในองค์กร ซึ่งมีการบริหารทางการเงินให้มีสภาพคล่อง สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และการประมาณการลงทุนผลตอบแทนอย่างมีหลักการ สมเหตุสมผล มีแผนการลงทุนเพื่อขยายกิจการ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผลกระทบต่อการขยายตัวของSMEsการขยายตัวของธุรกิจSMEs ที่ประสบความสำเร็จมีความแข็งแกร่งและการบรรลุเป้าหมายสัมพันธ์กับการเพิ่มปัญหาที่ยุ่งยากเกี่ยวกับการเงิน ความระมัดระวังเพื่อการบริหารจัดการการเงินและการทำรายงานทางการเงินอย่างละเอียดถี่ถ้วน (McMahon, R. 1995.) การปรับปรุงการควบคุมทางการเงิน ในการขยายตัวของSMEs มีผลจากความสำคัญของการพัฒนาระบบรายงานทางการเงินที่ดีขึ้นและการใช้ประโยชน์จากรายงานการเงินดังนี้

1. เพื่อสามารถติดตามสถานการณ์ทางการเงินและผลการดำเนินงานทันเวลา จัดทำและนำเสนอในงบการเงินที่ถูกต้องและสอดคล้องกับจุดประสงค์การใช้งาน

2. เพื่อการวางแผนธุรกิจในอนาคตงบการเงินมีการคาดคะเนถูกต้องตามกฎเกณฑ์

3. เพื่อทักษะการวิเคราะห์เกี่ยวกับการเงินในการอ่านงบการเงินอย่างเข้าใจไม่ว่าจะประกอบด้วยข้อมูลในอดีตหรือเป็นการคาดการณ์ในอนาคต

ลักษณะงบการเงินและรายงานการเงินของธุรกิจ SMEsที่พึงประสงค์

ผู้บริหาร SMEs ต้องการใช้ระบบมาตรฐานการรายงานทางการเงินในอดีตและการคาดการณ์ของผลประกอบการในอนาคตเพื่อนำมาใช้บริหารจัดการทางการเงินของธุรกิจ เป็นไปตามทฤษฎีการเงินสมัยใหม่ (modern finance theory) ซึ่งจะมีการรายงานทางการเงินตามรูปแบบมาตรฐานที่จัดทำเพื่อตอบสนองกฎเกณฑ์ทางกฎหมายและภาษี (McMahon, R, 2005) ข้อมูลทางการเงินที่เป็นข้อมูลที่มีคุณภาพเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารธุรกิจ SMEs ขึ้นอยู่กับวิธีปฏิบัติการจัดทำบันทึกทางการเงิน และจัดทำรายงานการเงินที่ถูกต้อง ควรมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. จัดทำงบการเงิน ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด รวมทั้งงบประมาณการเงินในอนาคต

2. จัดทำรายงานการเงินเพื่อการบริหาร มีข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน และแยกตามกลุ่มของธุรกิจ

3. จัดทำงบการเงินตามมาตรฐานทางบัญชีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปตามข้อปฏิบัติทางบัญชีที่เฉพาะเจาะจงในอุตสาหกรรม ตามข้อบังคับทางภาษีและกฎเกณฑ์ต่างๆ

4. จัดทำงบการเงินอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับข้อบังคับของหน่วยงานที่ควบคุมและกำกับดูแล

5. จัดทำงบการเงินอย่างถูกต้องและมีการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตภายนอกที่เป็นอิสระอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

6. จัดเตรียมรายงานการเงินให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ทุกฝ่ายในองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้จัดการ พนักงานที่มีความสำคัญ เจ้าหนี้ ธนาคาร ที่ปรึกษาฝ่ายบริหารจัดการภาษีและหน่วยงานที่ต้องดำเนินการให้ตามข้อบังคับทางกฎหมาย

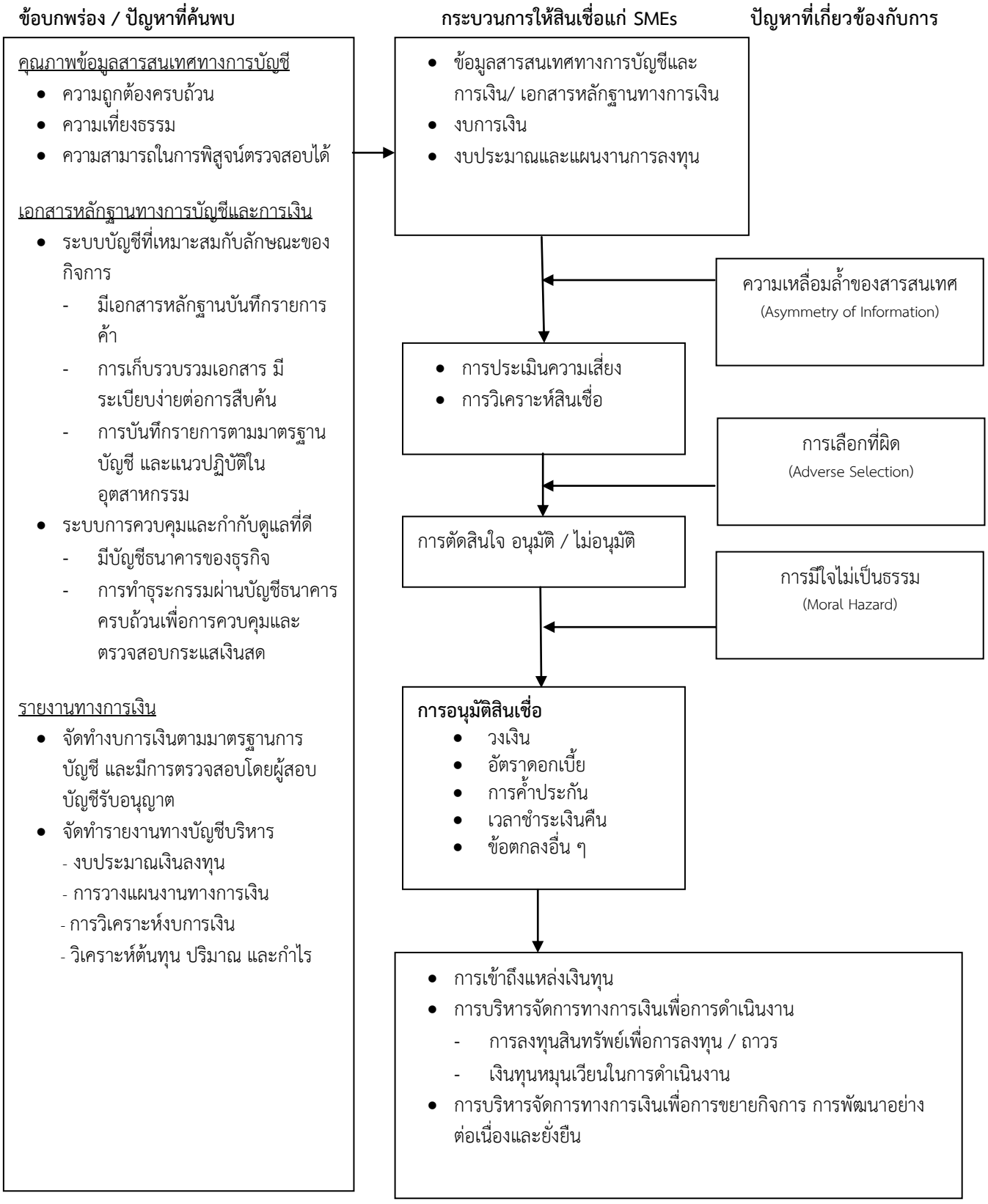
7. วิเคราะห์งบทางการเงินใช้เทคนิคที่เหมาะสม สามารถตีความอย่างถูกต้องเป็นที่ยอมรับ ตรงจุดประสงค์เช่นการตรวจสอบตัวเลข การวิเคราะห์แนวโน้มการเปรียบเทียบและการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง

สรุปผล

การได้รับอนุมัติสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs จากธนาคารและสถาบันการเงิน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ทั้งทางด้านการตลาด การแข่งขัน แต่ที่สำคัญ คือปัจจัยทางด้านสารสนเทศทางการบัญชีที่จะนำไปใช้เป็นหลักฐานในการประเมินความเสี่ยง เพื่อการวิเคราะห์สินเชื่อ โดยคุณภาพของสารสนเทศที่ถูกนำเสนอในรายงานการเงินต้องเป็นจริง ครบถ้วน เที่ยงธรรม สามารถพิสูจน์ตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยมีพื้นฐานจากการมีระบบบัญชีที่มีการออกแบบอย่างรัดกุมรอบคอบในการควบคุมและกำกับดูแลที่ดี ที่จะส่งผลต่อความถูกต้องของเอกสารหลักฐาน การจดบันทึก และการจัดทำงบการเงิน รวมทั้งการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลที่เล็งเห็นถึงประโยชน์จากการบริหารจัดการทางการบัญชีของผู้บริหารธุรกิจSMEs โดยมีการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการวิเคราะห์ การวางแผน การลงทุน การดำเนินงานและการขยายกิจการเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้มีศักยภาพ สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

หากผู้ประกอบการSMEs ที่ต้องการหาแหล่งเงินทุนจากการขอสินเชื่อจากธนาคาร แต่มีงบการเงินที่ไม่มีคุณภาพ ขาดความน่าเชื่อถือก็จะเป็นอุปสรรคในการขออนุมัติสินเชื่อ ไม่ได้รับวงเงินตามที่ต้องการ มีข้อตกลงที่เข้มงวด ในอัตราดอกเบี้ยที่สูง ระยะเวลาชำระหนี้ที่สั้น มีการค้ำประกันด้วยสินทรัพย์ที่กำหนดในมูลค่าสูง เนื่องจากปัญหาที่เกิดจากการได้ข้อมูลที่ไม่ตรงความจริงอย่างครบถ้วน (Asymmetry of Information) ธนาคารมีการตัดสินใจในการให้สินเชื่อที่ไม่เหมาะสม (Adverse Selection) และการมีใจที่ไม่เป็นธรรม (Moral Hazard) ดังผลสรุปปรากฏในแผนภูมิ สรุปการศึกษาปัญหาของสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นอุปสรรคต่อการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

<u>แผนภูมิ</u> สรุปการศึกษาปัญหาสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นอุปสรรคต่อการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ข้อเสนอแนะ

การบริหารสารสนเทศทางบัญชีเพื่อการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ

ผู้บริหารธุรกิจ SMEs ในฐานะผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี รับผิดชอบต่อความถูกต้องของสารสนเทศในรายงานการเงิน ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารบัญชีเพื่อการจัดการทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการวางแผนและการวิเคราะห์ทางการเงินเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารการเงินในการประกอบธุรกิจ SMEs (ปกรณ์ พรรธนะแพทย์, 2554) กลยุทธ์การบริหารบัญชีที่เสนอแนะแก่ผู้บริหารธุรกิจ SMEs ได้แก่

1. การให้ความสำคัญกับระบบบัญชี ผู้ประกอบการ SMEs ต้องใส่ใจกับการจัดทำบัญชีเพื่อให้มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ ระบบการควบคุมเงินสด และควบคุมการดำเนินงานที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือการเปิดบัญชีธนาคารของกิจการ และให้มีการทำธุรกรรมผ่านบัญชีธนาคารให้ครบถ้วนเพื่อความถูกต้องของรายงานกระแสเงินสด และมีรายงานของธนาคาร (Bank Statement) ที่เชื่อถือได้ในการตรวจสอบภายหลัง ซึ่งเป็นหลักฐานอันสำคัญของการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร (ศุภกิจ บุญเลี้ยง (ตัวแทนจากธนาคารSME) ความคิดเห็นจากการประชุมระดมสมองเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2553) การเลือกระบบบัญชีที่สอดคล้องกับคุณลักษณะการดำเนินธุรกิจของกิจการ เพื่อการนำเสนอรายงานที่ถูกต้อง และเที่ยงธรรม (True and Fair) ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของสารสนเทศ (Asymmetry of Accounting Information) ที่นำเสนอต่อผู้ใช้รายงานการเงิน ให้สามารถนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้อง รวมทั้งใช้ในการบริหารงานภายใน และปรับปรุงธุรกิจ อันนำไปสู่ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือทั้งผู้บริหารและรายงานการเงินอันเป็นผลงานตามความรับผิดชอบของผู้บริหาร

2. การวางแผนธุรกิจจัดทำงบประมาณธุรกิจอย่างเป็นระบบ การวางแผนงาน จัดทำงบประมาณอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินธุรกิจ ทั้งในส่วนของงบประมาณดำเนินงานเพื่อการบริหารสภาพคล่อง งบประมาณเงินลงทุนเพื่อการบริหารงานขยายกิจการ และการจัดทำงบประมาณการเงิน เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์ผลกระทบต่อการดำเนินงาน ความสามารถในการหากำไร ความสามารถในการชำระหนี้ การจัดหาเงินทุนและการใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เลือกวิธีการบัญชี/นโยบายบัญชีที่เหมาะสมกับกลยุทธ์ของธุรกิจ การรับรู้รายการ การวัดมูลค่าที่ธุรกิจ SMEs ใช้ในการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานบัญชีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปมีอยู่หลายวิธี ซึ่งจะส่งผลต่อข้อมูลที่จะนำเสนอในงบการเงิน ผู้ประกอบการ SMEs จึงควรเลือกวิธีการบัญชีที่สอดคล้องกับรูปแบบกลยุทธ์ธุรกิจ

4. วิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ และกำไร การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณจำหน่าย และกำไร (Cost-Volume-Profit Analysis) เป็นเทคนิคที่ผู้ประกอบการ SMEs ควรใช้ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงต้นทุน ราคาขาย ปริมาณขาย และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวิธีส่งเสริมการขาย ซึ่งผู้ประกอบการควรศึกษาและนำเทคนิคนี้มาใช้ประกอบการวางแผนการบริหาร และการประเมินผล

5. ติดตามข้อมูลทางบัญชีและปรับใช้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม การนำเสนอรายงานทางบัญชีบางชนิดหากช้าเกินกว่าที่ควรจะเป็นอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารธุรกิจได้มาก ขณะที่การมีข้อมูลทางบัญชีที่มากเกินไปในช่วงเวลาหนึ่งๆ อาจก่อให้เกิดความสับสนในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจ ผู้บริหาร SMEs ส่วนใหญ่มักหลีกเลี่ยงในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยตนเองด้วยการอ้างว่ามีเวลาที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งเหตุผลอื่น ๆ เช่น กิจการมีขนาดเล็ก เป็นกิจการในครัวเรือน ไม่ต้องการขยายธุรกิจและต้องการใช้เพียงเงินทุนตัวเอง การทำบัญชีเป็นภาระ มีค่าใช้จ่ายที่มากกว่าความจำเป็นจากการทำรายงานทางการเงิน และไม่มีความแน่นอนว่าจะได้ประโยชน์เพียงพอต่อการนำมาใช้ (McMahon, R. 2005.) ผู้บริหาร SMEs มักจะนิยมการใช้บริการการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินจากสำนักงานบัญชีภายนอก หากผู้ประกอบการ SMEs ยังคงยึดติดกับหลักการและแนวคิดแบบเดิม ไม่ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของ

สารสนเทศทางบัญชี ไม่เปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้กว้างไกลก็จะเป็นอุปสรรคต่อการขยายกิจการ รวมทั้งการขออนุมัติสินเชื่อ ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรติดตามและจัดทำข้อมูลทางบัญชีแต่ละประเภทในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจได้อย่างเต็มที่

6. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้การทำบัญชีผ่านระบบคอมพิวเตอร์ช่วยให้สะดวกในการจัดเก็บและเรียกใช้ข้อมูล และยังช่วยให้วิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว จึงถือเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่จะประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจ โดยการนำฐานข้อมูลมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการบริหาร การตัดสินใจต่างๆ และการประเมินผลเฉพาะด้านให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

การบริหารบัญชีถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้ประกอบการSMEsไทยควรตระหนักถึงความสำคัญ หากผู้ประกอบการสามารถบริหารระบบบัญชีภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดทำงบการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน นำข้อมูลประยุกต์ใช้ในการวางแผนธุรกิจ จะเป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยผู้ประกอบการในการวิเคราะห์ตรวจสอบ และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีข้อมูลทางการบัญชีที่เพียงพอต่อการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารแก่ผู้ประกอบการ SMEs

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2554 . **“การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและมาตรการการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มประเทศอาเซียน”**

กรมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2554 **“การวางแผนธุรกิจ SMEs เพื่อพิชิตสินเชื่อ ตอน รู้เขา-รู้เรา กู้ร้อยครั้ง ได้เงินร้อยครั้ง”** (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จาก http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb%2Dbf2e%2D464e%2D97e5%2D440321040570&ID=1510&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Esme%2Ego%2Eth%2FPages%2FArticle%2Fview7%2Easpx

กรมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2554 **“แผนการส่งเสริม SMEs แผนฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)”** (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จากhttp://www.sme.go.th

นุชนาฎ.2009 **“รายงานทางการเงินกับความแข็งแกร่งทางการเงินของ SMEs ไทย”** (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จาก http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?PHPSESSID=ki4b5opneihada6qkaph169ug2&topic=297.0

ปกรณ์ พรรธนะแพทย์. 2553 **“เปิดโลกธุรกิจ SME กับปกรณ์: 6 กลยุทธ์การบริหารบัญชีเพื่อรับมือเศรษฐกิจขาขึ้น”** (ระบบออนไลน์) . สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จาก http://www.stockwave.in.th/economic-view/7774-kbang-100310.html?tmpl=component&print=1&page=

พงษ์ศักดิ์ อัสสกุล. 2555 **“หอการค้าไทย ชี้เงื่อนไขสินเชื่อ ปัญหาหลักในการปล่อยกู้ให้ SMEs”**. (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จากhttp://www.thailandindustry.com/news/view.php?id=8984&section=27&rcount=Y

มานิต จตุจริยพงศ์. 2554 **“การวิเคราะห์งบการเงิน ไม่ยาก แต่สำคัญมาก”** (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จาก http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb%2Dbf2e%2D464e%2D97e5%2D440321040570&ID=1779&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Esme%2Ego%2Eth%2FPages%2FArticle%2Fview7%2Easpx

วัชระ “**ลักษณะของ SMEs ที่มีผลต่อการสนับสนุนสินเชื่อ**” (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จาก http://www.dei.ac.th/index/content/other_007.html

วัชระ: “**ทำอย่างไรให้ SMEs กู้เงินจากสถาบันการเงินได้ และ SMEs จะต้องเตรียมตัวอย่างไร**” (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555, จาก http://www.dei.ac.th/index/content/other_007.html

ศุภกิจ บุญเลี้ยง. 2553. **โครงการ “การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและมาตรการการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มประเทศอาเซียน**” วันที่ 19 พฤศจิกายน 2553 การประชุมระดมสมอง

สาระดีดี.คอม. 2548 “**ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม** (Main problems for SMEs)” (ระบบออนไลน์) .จาก http://www.sara-dd.com/index.php?option=com_content&view=article&id=199:main-problems-for-smes&catid=25:the-project&Itemid=72

อีคอนนิวส์. 2546) “**ห้าปัญหาใหญ่ของ SMEs**” (ระบบออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2555 จาก http:// www.13:4636550 XTHAI XECON XCLUSIVE XLOCAL V%PAPERL P%ECNF

Altman, E. I., & Saunders, A. 1998. Credit risk measurement: Developments over the last 20 years. **Journal of Banking & Finance,** 21, 1721-1742.

Bakker, Marie H.R., Leora Klapper, and Gregory F. Udell. 2004. “Financing Small and Medium-size Enterprises with Factoring : Global Growth and Its Potential in Eastern Europe”. **World Bank Monograph, Washington, D.C.** Retrieved March 15, 2012, from http://wbln0018.worldbank.org/html/FinancialSectorWeb.nsf/(attachmentweb)/3342/$FILE/3342.pdf

Berger, A. N., Klapper, L. F., & Udell, G. F. (2001, December). “The ability of banks to lend to informationally opaque small businesses”**. Journal of Banking & Finance,** 25(12), 2127-2167.

Berger, A. N., & Udell, G. F. (1995). **Relationship lending and lines of credit in small firm finance.** Journal of Business, 68(3), 351-382.

Berger, Allen N., and Udell , G. F. 2004. “**A More Complete Conceptual Framework for SME Finance”,** World Bank Conference on Small and Medium Enterprises: Overcoming Growth Constraints

Besanko, D., & Thakor, A. V. 1987. “Collateral and rationing: Sorting equilibria in monopolistic and competitive credit markets”. **International Economic Review.** 28(3), 671-690.

Carter, David A., James E. McNulty, and James A. Verbrugge. 2004**.** “Do Small Banks have an Advantage in Lending?”An Examination of Risk-adjusted Yields on Business Loans at Large and Small Banks”, **Journal of Financial Services Research** 25: 233-252.

Cole, R. A., Goldberg, L. G., & White, L.G. 1997. **Cookie-cutter versus character: The micro structure of small business lending by large and small banks**. New York: New York University Press

Elsas, R., & Krahnen, J. P. 1998 “Is relationship lending special? Evidence from credit-file data in Germany”. **Journal of Banking and Finance,** 22, 1283-1316.

Ewert, R., & Schenk, G. 1998. **Determinants of bank lending performance.** Frankfurt, Germany: The Center of Financial Studies of the University of Frankfurt.

Lehmann, E., & Neuberger, D. (2001). **Do** “lending relationships matter?: Evidence from bank survey data in Germany**”. Journal of Economic Behavior & Organization**, 45(4), 339-359.

Thai Bankers Community. 2009. “**Modern Credit Analysis**” Retrieved March 15, 2012, from: http://thethaibanker.net/cms/detail.php?Menu=LendingDecisions&topic=31

Udell, G. F. 2004. “**SME Lending: Defining the issues in global perspective”.** Retrieved March 15, 2012, from http://www.indiana.edu/~iulcwp/pdf/04-udell06.pdf